

Warszawa, 8... sierpnia 2019 r.

1166/2019/JJe

Szanowna Pani

Prokurator Rejonowa

Beata Łęcka

Prokuratura Rejonowa
dla Wrocławia Psie Pole
ul. Podwale 28
50-040 Wrocław

Szanowna Pani Prokurator,

I. Wstęp

Helsińska Fundacja Praw Człowieka pragnie wyrazić zaniepokojenie sytuacją przedstawioną w publikacji Karoliny Kijek i Jacka Harłukowicza: „Brunon Kwiecień, skazany za organizowanie zamachu na Sejm, znaleziony martwy w celi”, która w dniu 6 sierpnia 2019 r. ukazała się na stronie internetowej wrocławskiej Gazety Wyborczej¹. Wspomniany artykuł dotyczy sprawy śmierci osadzonego w Zakładzie Karnym we Wrocławiu.

II. Stan faktyczny

Zgodnie ze stanem faktycznym przedstawionym w artykule, Brunon Kwiecień zmarł 6 sierpnia 2019 r. w Zakładzie Karnym nr 1 we Wrocławiu. Mężczyzna został znaleziony w swojej celi około godziny 9 rano przez oddziałowego wrocławskiej służby

¹ Karolina Kijek i Jacka Harłukowicz, 8 sierpnia 2019 r., dostęp: <http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,25064112,brunon-kwiecien-skazany-za-organizowanie-zamachu-na-sejm-znaleziony.html>

więziennej podczas wypuszczania osadzonych do lekarza okulisty. Rzeczniczka prasowa Dyrektora Generalnego Służby Więziennej ppłk Elżbieta Krakowska poinformowała, że podjęto próbę reanimacji osadzonego, a „na miejsce natychmiast wezwano zespół pogotowia ratunkowego, który po kontynuacji akcji reanimacyjnej stwierdził zgon mężczyzny”.

Z publikacji wynika, że p. Brunon Kwiecień „nie skarżył się na problemy ze zdrowiem ani nie chorował”. O śmierci mężczyzny została powiadomiona Policja oraz Prokuratura, które prowadzą czynności w sprawie. Jednocześnie w artykule poinformowano, że służba więzienna powzięła własne czynności wyjaśniające. Ppłk Krakowska zrelacjonowała, że „Dyrektor okręgowy powołał komisję złożoną z funkcjonariuszy okręgowego inspektoratu SW we Wrocławiu, która pracuje na miejscu, po to aby wyjaśnić wszystkie szczegóły tego zdarzenia”.

W dniu 8 sierpnia 2019 r. została przeprowadzona sekcja zwłok zmarłego mężczyzny. Zgodnie z doniesieniami medialnymi „ze wstępnych ustaleń biegłych, przyczyną śmierci Brunona K. był chorobowy krwotok wewnątrzczaszkowy podpajęczynówkowy. Biegli ponadto podali, iż brak jest zmian urazowych w obrębie powłok czaszki”.

III. Stan prawny

Helsińska Fundacja Praw Człowieka jest organizacją pozarządową, której statutowym celem jest ochrona praw człowieka. Należy podkreślić, że śmierć osoby pozbawionej wolności może stanowić potencjalne naruszenie art. 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (dalej: ETPCz, Konwencja). W kontekście niniejszej sprawy pragniemy poczynić kilka systemowych uwag na temat gwarancji wynikających z **art. 2 Konwencji** stanowiącego o prawie do życia.

Po pierwsze, należy powtórzyć za L. Garlickim, że pozbawienie wolności przez funkcjonariuszy państwowych oznacza **przejęcie przez nich odpowiedzialności za życie i integralność fizyczną danej osoby**. Zakłada się bowiem, że – skoro już doszło do pozbawienia wolności – to osoba taka pozostaje pod pełną kontrolą państwa i nie może stwarzać zagrożeń, o jakich mówi art. 2 ust. 2 EKPCz. Śmierć osoby w jakikolwiek sposób pozbawionej wolności rodzi po stronie państwa obowiązek wykazania, że jego

funkcjonariusze nie ponoszą za nią odpowiedzialności. Odpowiedzialność państwa przybiera tu szerszy charakter, gdyż, obok generalnie przewidzianej przez art. 2 ust. 2 EKPCz odpowiedzialności za ekscesywne użycie „śmiertelnej siły”, pojawia się odpowiedzialność za zaniedbania prowadzące do utraty życia spowodowanej działaniami osób trzecich, chorobą bądź wypadkiem².

Artykuł 2 Konwencji zobowiązuje także państwo do wyjaśnienia każdego przypadku utraty życia, który w sposób oczywisty nie wynika z przyczyn naturalnych (aspekt proceduralny prawa do życia). W opinii ETPC, „zdecydowanie niewystarczające jest pozostawienie tylko cywilnoprawnych dróg działania, bo nie dają one możliwości ukarania sprawców”³. Ponadto, „postępowanie karne musi zostać wszczęte i prowadzone z urzędu, gdy tylko władze powezmą wiadomość o przypadku pozbawienia życia”⁴. Samo postępowanie zaś musi mieć charakter efektywny, tzn. musi być prowadzone w sposób pozwalający zarówno na ustalenie przebiegu wypadków, jak i – ewentualne – oskarżenie i ukaranie osób odpowiedzialnych za bezprawne działania. Warto nadmienić, że w warunkach ponoszenia przez władze pełnej odpowiedzialności za życie i zdrowie człowieka (np. pozbawienia wolności) nieadekwatność krajowego dochodzenia może doprowadzić do konkluzji, że doszło do naruszenia art. 2 w aspekcie materialnym⁵.

IV. Wnioski

Należy wyraźnie podkreślić, że artykuł 2 EKPCz zobowiązuje państwo do powstrzymania się przed umyślnym i bezprawnym pozbawieniem życia, ale także do podjęcia niezbędnych kroków w celu ochrony jednostek. Ponadto, proceduralne obowiązki wynikające z art. 2 Konwencji zostały określone przez Trybunał bardzo szeroko, a ich niedopełnienie ze strony państwa skutkować może stwierdzeniem naruszenia Konwencji. Helsińska Fundacja Praw Człowieka poleca zatem uwadze powyższe rozważania Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Sprawa śmierci Brunona Kwietnia (Kwiecień) w Zakładzie Karnym we Wrocławiu powinna zostać

---

² L. Garlicki (red.), *Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Komentarz do artykułów 1-18*, Tom. 1, Warszawa 2010, s. 81.

³ Wyrok ETPCz w sprawie *Yasa p. Turcji* (skarga nr 22495/93).

⁴ Zob. wyroki ETPCz w sprawach: *Ergi p. Turcji* (skarga nr 23818/94), *Nachova i inni p. Bułgarii* (skargi nr 43577/98 i 43579/98).

⁵ Wyrok ETPCz w sprawie *Mojsiejew*, par. 65.

wyjaśniona wszechstronnie – tj. w sposób odpowiadający powołanym wyżej standardom Trybunału.

Mając powyższe na uwadze, zwracamy się do Pani Prokurator z prośbą o udzielenie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka informacji na temat wyników toczącego się postępowania w przedmiotowej sprawie.

W imieniu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

Łęca Wyneq Steurku

Helsińska Fundacja Praw Człowieka
SEKRETARZ ZARZĄDU
Piotr Kładoczny